

Nii nagu ikka aasta alguses, küsisime ka meie - mis juhtub e-demokraatias aastal 2010? Esimeses uudiskirjas tutvustame vastuseid, mille saime kaasamise ja infoühiskonna arenguga tegelevatelt riigiasutustelt ning kohalikelt omavalitsustelt, kes olid valmis oma plaane meiega jagama. Uurisime ka seda, milliseid võimalusi näevad e-demokraatia edendamiseks kodanikeühenduste ettevõtmisi toetavad rahastajad.

Ootame jätkuvalt teie kõigi kaastööd e-demokraatia uudiskirja valmimisel. Andke teada, kui midagi uut ise ette võtate või teiste tegemistes märkate.

Kuhu liigub e-demokraatia aastal 2010?

e-Riigi Akadeemia juhatuse liikme Ivar Tallo sõnul on üks aasta liiga lühike aeg, et toimuksid järsud pöörded. Ühe kiiresti areneneva suunana aga toob Tallo välja interneti kasutamise poliitilistes kampaaniates, seda nii valimisraha kogumiseks kui erinevate valijagruppidega suhtlemiseks. Seni paljudes riikides levinud arusaam, et internetis püütakse vaid nishivalijat, on muutunud, sest Internetti kasutavad järjest suuremad rahvahulgad. Meie e-demokraatia programmi juht Liia Hänni peab väga oluliseks president Obama [avatud valitsemise initsiatiivi](#), mis paneb kõigile USA valitsusasutustele kohustused info avalikustamisel ning kodanike arvamuse ärakuulmamisel. See võib innustada ka teisi valitsusi järgima mõjuka suurriigi eeskujul.

Eestis ootab Ivar Tallo riigilt e-demokraatiale süstemaatilist toetust, olemasoleva analüüsi ning e-demokraatiat edendavate arengueelduste väljatöötamist. Kohalikul tasandil näeb Tallo suurt potentsiaali kaasava eelarveprotsessi väljatöötamisel ja rakendamisel. Liia Hänni peab väga oluliseks e-demokraatia sädeinimeste võrgu kujunemist, kes võtaksid demokraatia uuendamise oma südameasjaks.

Arengufond pakub Eestile X-vaadet

Innovatsiooniaasta 2009 lõpetamisel tegi Arengufondi juht Ott Pärna ettepaneku kujundada Eestist maailma mugavaim ja suurim riik internetis. Initsiatiivi koondnimeks oleks X-vaade ja eesmärkideks pakkuda kodanikele mugavaid e-teenuseid ühe kasutajasõbraliku portaali kaudu ning võimaldada välismaailmal Eestiga suhelda ja asju ajada Interneti vahendusel. Idee oodatakse kaasamõtlejaid avaliku- kolmanda- ja erasektori organisatsioonidelt. Loe lähemalt [Arengufondi veebilehelt](#).

[Riigiportali eesti.ee](#) märksõnad 2010. aastal on kasutajamugavus ja teavitustöö

2010. aastal nii vormilt kui sisult uueneva eesti.ee arengute keskseks eesmärgiks on kasutajamugavus. Plaan on luua igale portaali kasutajale personaalne kasutajakonto, mille abil on võimalik avaliku sektori asutustega infot (dokumente, teateid jms) vahetada. Kõik ettevõtjatele vajalikud teenused ja teave koondatakse portaali eesti.ee.

Suurt rõhku pannakse avalikkuse teavitamisele. Portaali võimalusi tutvustav kampaania algas jaanuaris koostöös rahva lemmikute Tanel Padari ja Ivo Linnaga. Maakondlikule ringreisile anti avapauk 8. jaanuaril Jõhvis ning *roadshow* lõpetatakse 30. jaanuaril Rakveres. Lisainfot ürituste kohta saab [kampaanialehel](#). Teavitusele aitab kaasa ka erinevate sotsiaalvõrgustike kasutamine – nii on ka riigiportaalil oma [eesti.ee kommuun](#) populaarses sotsiaalvõrgustikus Facebook, mille kaudu peaks olema võimalik uuendustega kursis olla.

Osalusveeb kasutajasõbralikumaks

Tänu kasutajate ettepanekutele on uuendatud [osalusveebi](#) kujundust ning portaali kasutusjuhised on üleval nii videode kui ekraaniviisorite (*screencast*) kujul. Lihtsamalt saab nüüd huvipakkuvat sisu teistega jagada - *share* (ehk jaga) nupu kaudu on võimalik ideid ja konsultatsioone linkida Facebookiga või saata vastav viide kaasamisveebist sõbrale meilitsi. Uudiseid leiab nüüd nii [Facebooki](#) kui [Twitteri](#) kaudu, mõlemal juhul märksõnaga "osalusveeb".

2010. aastal ootab osale.ee keskkonda ees veel üks oluline muudatus. Nimelt liidetakse osalusveeb ja eelnõude kooskõlastamise infosüsteem [eÕigus](#), et nii ametnikud kui kodanikud saaksid jälgida õigusaktide ettevalmistamist igas etapis ühes veebikeskkonnas.

Kohalikud omavalitsused jätkavad juba töötavate rakendustega ning planeerivad uuendusi

[Tartu linna](#) e-demokraatia 2010 tegevused on sarnased varasemate aastatega. Avalike suhete osakonna juhataja Indrek Mustimetsa sõnul püütakse praegustes kitsastes oludes juba olemasolevaid teenuseid korralikult hallata ja käigus hoida. Eelkõige keskendutakse väljatöötatud teenuste ning elektroonsete kaasamisvõimaluste tutvustamisele ja levitamisele ning julgustatakse inimesi neid aktiivselt kasutama. Kindlasti jätkub töö Tartu linna kodulehekülje kasutajasõbralikumaks muutmisel. Kodulehe kaudu soovitakse enam küsida linlaste arvamust linnavalitsuse ettevõtmiste kohta. Kodulehe sisu tootmisse on plaanis kaasata ka Tartu elanikke ning linlastega suhtlemisel hakatakse rohkem kasutama sotsiaalseid võrgustikke, näiteks Facebook'i ja Twitter'it, kus Tartu juba tänaseks oma konto loonud on. Indrek Mustimets toob ühe olulise aspektina esile ka koostöö riiklike e-lahendustega ja uuendustega.

Ka [Pärnu linn](#) plaanib jätkata juba tehtuga. Näiteks on tänaseks töös rubriigid nagu: „küsi ametnikult“, „küsi linnavolinikult“ ning „teata linnas olevatest probleemidest“, milleks on võimalik saata nii e-mail kui helistada linna infotelefonile. Uuendustena toob Pärnu linna asjaajamis- ja haldusteenistuse juhataja Hanno Saks esile gallupi ja küsitluste mootorite väljatöötamise ja Siseministeeriumi eestvedamisel loodava [kohalike omavalitsuste portaalikeskkonna](#) komponentide võimaliku rakendamise.

Kodanikuühiskonna toetajad rõhuvad uuenduslikkusele ja demokraatlike valitsemistavade kujundamisele

[SA Kodanikuühiskonna Sihtkapitali \(KÜSK\)](#) juhataja Agu Laius eeldab uuendusi nii toetuse taotlejatelt kui rakendab neid ka ise sihtasutuse igapäevase töö korraldamisel. Juba praegu on kõikidel toetuse taotlejatel võimalik esitada digitaalselt allkirjastatud pakkumisi ning 2010. aastal soovitakse anda võimalus esitada taotlusi veebis. Selleks loodetakse koostööd teiste ühendustega, et hoida kokku vajaminevaid ressursse ning muuhulgas ühtlustada ka toetuste vorme, mis hetkel üksteisest kaardinaalselt erineva võivad.

Lisaks on väljatöötamisel veebipõhine projektide koostamise ja juhtimise praktiline koolitusprogramm, mille alusel iga huviline saaks talle sobival ja vajalikul ajal ennast täiendada. Lähiaastatel soovib KÜSK muuta ka nõukogu koosolekud täielikult paberivabaks.

KÜSKi toetusel saavad 2010. aastal teoks mitmed e-demokraatiat edendavad ettevõtmised, teiste seas Eesti Omanike Keskliidu projekt „petitsioon.ee“, mis võimaldab riigiasutustele ja omavalitsustele esitada digitaalselt vormistatud avaldusi.

Avatud Eesti Fond (AEF)

Avatud Eesti Fond on oma 20. tegevusaasta jooksul aidanud kaasa avatud ja demokraatliku ühiskonna arengule Eestis. Kuna e-demokraatia on järjest enam kujunemas loomulikuks osaks avatud ühiskonnast, siis jätkab AEF demokraatia edendamist kaasaegsete tehnoloogiate kaasabil nii Eestis kui teistes riikides. Avatud Eesti Fondi juhataja Mall Hellam loodab, et e-demokraatiast kujuneb hea valitsemise abivahend, mis aitab inimestel igapäevaselt osaleda otsuste ettevalmistamises.

Samuti toetab AEF teiste avatud valitsemise poole pürgivate riikide ettevõtmisi ning jätkub koostöö e-Riigi Akadeemiaga Haiti e-valitsemise edendamisel. Hetkel on looduskatastroofi tõttu projekt peatatud, kuid Haiti valitsuse huvi Eesti kogemuse vastu on endiselt suur ning esimesel võimalusel projekt jätkub.

Uudiskirja toimetaja Nele Leosk
uudiskiri@ega.ee
e-Riigi Akadeemia SA

e-demokraatia uudiskiri ilmub projekti „eKodanike Eestkoste“ raames, mida finantseerib Kodanikuühiskonna Sihtkapital (KYSK).